Nr. 21. Lwów, dnia 14. listopada 1912. Rok I.

# KORESPONDENCYA
## Gal. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie.

Prenumerata:
rocznie . . . . 4 kor.
półrocznie . . . 2 „
kwartalnie . . . 1 „

Wychodzi we czwartek każdego tygodnia.

Członkowie „Spółek producentów bydła“ otrzymują „Korespondencyę“ po połowie ceny.

Nr. telefonu: 1530.

Adres: Gal. Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie, ul. Kraszewskiego l. 7.

Adres telegraficzny: Pecus — Lwów.

## Zwiększenie wydajności pastwisk.

Już przy omawianiu znacznego spadku liczby bydła rogatego w Galicyi w dziesięcioleciu 1900 do 1910 zwróciliśmy uwagę na to, że jednym z ważnych powodów, który się do tego przyczynił, jest brak oraz nieumiejętne spożytkowanie pastwisk, przeznaczonych do wypasania bydła rogatego. Wobec klęski paszy, jaka nasz kraj tego roku nawiedziła, sprawa ta nabiera tem większego znaczenia, ponieważ racyonalne wyzyskanie pastwisk jest u nas ściśle złączone z kwestyą podniesienia hodowli bydła.

W kraju naszym, nad brzegami rzek Dniestru, Świcy i Łomnicy, rozciągają się olbrzymie przestrzenie pastwisk, które znawcy obliczają najniżej na 50.000 morgów austryackich. Pastwiska te, o znakomitej glebie, wydają najlepsze gatunki traw, a częste wylewy wyż wspomnianych rzek, przyczyniają się do użyźnienia tych przestrzeni. Pastwiska te należą wyłącznie do obszarów dworskich, a właściciele ich zużytkowują je w ten sposób, iż wydzierżawiają je handlarzom bydła, którzy wypasają na tych pastwiskach zakupione woły, a po wytuczeniu dalej je potem sprzedają. Za wydzierżawienie tych pastwisk płacą handlarze od 1 mg. 50—100 k. rocznie, stosownie do położenia, a ponieważ renta z tych pastwisk jest stosunkowo do renty gruntowej dosyć wysoka, więc właściciele zadowalniają się tą ceną i nie starają się tych pastwisk korzystniej dla siebie zużytkować.

Przy pomyślnych warunkach atmosferycznych wypasa się obecnie na tych pastwiskach po dwie partye wołów rocznie. Pełny wypas wiosenny trwa do początków lipca, a bydło z tego opasu, jako zupełnie wypasione, idzie wprost na rzeź. Drugi okres wypasowy trwa od lipca do jesieni. Woły, wypasane w tym okresie, są zazwyczaj na wpół wypasione i muszą iść jeszcze na wypas do gorzelń.

Jakkolwiek efekt finansowy tego rodzaju wypasania wołów jest zarówno dla właścicieli, jakoteż dzierżawców dosyć korzystny, to jednak ze względu na sposób wypasania, nie można tu mówić o racjonalnem wykorzystaniu pastwisk. Obecny bowiem sposób wypasania bydła przedstawia się następująco:

Pewną liczbę zakupionych wołów spędza się na wydzierżawioną przestrzeń, zazwyczaj kilkuset morgową, a woły pasą się swobodnie na całej przestrzeni odrazu. Woły, zjadając w pierwszych miesiącach świeżą trawę, szybko przybierają na wadze. Potem jednak trawa się starzeje i pogarsza się jej jakość. Woły, przyzwyczajone do delikatnej trawy, nie chcą jeść starych i suchych gatunków traw, a uganiając się po pastwisku za młodszą trawą, tratują i niszczą całe pastwisko. W ten sposób około 40% trawy na pastwisku pozostaje nie zużytkowanej, bo trawa albo się starzeje, albo zostaje stratowana przez woły.

Na tych naddniestrzańskich pastwiskach uprawia się metodę wprost przeciwną do tego, o czem poucza doświadczenie i teorya wypasania wołów. Gdy bowiem w racjonalnem wypasaniu przechodzi się zazwyczaj od paszy gorszej do coraz lepszej i smaczniejszej — na pastwiskach naddniestrzańskich dzieje się wprost odwrotnie. Na tem cierpi ogromnie wypas wołów i naraża hodowców na ogromne straty.

Przy umiejętnem wykorzystaniu tych pastwisk możnaby na nich wypaść co najmniej dwa razy tyle wołów, niż się wypasa obecnie, a ponadto możnaby drugą (późniejszą) partyę wypaść zupełnie, tak, że wypas na odpadkach w gorzelniach byłby zgoła zbyteczny. Racyonalność wykorzystania pastwisk polega głównie na zmianie metody wypasania, która da się bez większych wkładów na wszystkich naszych pastwiskach przeprowadzić.

O tej racyonalnej metodzie wypasania wołów pomówimy obszerniej w następnym numerze „Korespondencyi“.

## Kronika.

**Rozmiar klęski z powodu mrozu.** Jak nam donoszą z prowincyi, rozmiar klęski z powodu wczesnych tegorocznych mrozów przedstawia się następująco:

Kartofle, wcześnie wykopane i niezaopatrzone należycie na zimę, uległy częściowemu zmarznięciu. Część tych kartofli jednak uratowano.

Kartofle w ziemi skutkiem grubej warstwy śniegu także w większości uratowane zostały i obecnie z całem napięciem sił się je kopie.

O ile ta sytuacya wpłynie na wypas bydła — na razie jeszcze niewiadomo, ponieważ o ostatecznym rezultacie zbioru kartofli rozstrzygną dnie bieżące, które dla rolników są dosyć pomyślne.

Więksi rolnicy trzymają się jednak dotąd z zakupnem wołów na opas w rezerwie.

Ci rolnicy, którzy mają już zabezpieczone ziemniaki na opas tegoroczny, powinni zaraz zamawiać woły na opas, gdyż ceny chudego bydła są obecnie dla kupujących bardzo korzystne.

# Sprawozdania z targów.

### Targ bydła we Lwowie.

**Lwów**, dnia 13. listopada 1912.

Na dzisiejszy targ spędzono: Wołów 52, buhajów 21, krów 108. Razem bydła grubego 181 sztuk. Jałownika 163 sztuk, cieląt 266, owiec (kóz) —, nierogacizny gal. 282 Razem 892 sztuk.

Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi tj. za 100 klgr.: Wołu z paszy od 94 do 110 kor., wołu chudego od — do — kor., buhaja od 78 do 96 kor., krowy rzeźne od 54 do 90 kor., jałownika od 54 do 92 kor., cielęcia od 90 do 120 kor., nierogacizny gal. od 100 do 114 kor.

Płacono za sztukę: Wołu z paszy od 348 — 644 kor., wołu chudego od kor. — do —, buhaja od 251 do 576 k., krowy rzeźne od 160 do 500 kor., jałownika od 75 do 303 koron, cielęcia od 32 do 65 kor., nierogacizny gal. od 100 do 156 kor.

### Targ bydła w Krakowie.

**Kraków**, 2. listopada 1912.

Na dzisiejszy targ spędzono: Bydła rogatego rosłego 279 szt., jałownika — szt., cieląt 200 szt., owiec i kóz 12 szt., nierogacizny 511 szt. Razem 1002 sztuk.

Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi Buhaje od — do — kor., woły od — do — kor., krowy od — do —, jałownika od — do — kor., cielęta od — do — kor., nierogaciznę tuczną od — do — kor.

Bitej wagi: Nierogaciznę od 147 do 164 kor.

Z zakupionych na oko płacono na sztukę: Buhaje od 140 do 300 kor, woły z paszy od 250 do 400 kor., krowy od 140 do 300 kor., buhajki i jałówki od 110 do 100 kor., cielęta od 38 do 104 kor., owce i kozy 20 do 29.

Ceny powyższe obliczone bez opłaty akcyzowej.

Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na miejscową konsumcję 796 szt., na konsumcję innych gmin kraju 20 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego —.

### Targ bydła w Krakowie.

**Kraków**, dnia 8. listopada 1912.

Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 279, cieląt 200, owiec i kóz 12, nierogacizny 511, razem 1002, sztuk.

Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: Buhaje od 60 do 92 kor., woły z paszy od 85 do 100 kor., woły chude od — do — kor., krowy od 50 do 87 kor., jałownik od 61 do 92 kor., cielęta od —do — kor., nierogaciznę tuczną od 100 do — kor.

Bitej wagi: Nierogaciznę od 144 do 168 kor.

Z zakupionych na oko płacono za sztukę: Buhaje od 112 do 320 kor, woły od 300 do 400 kor. krowy od 150 do 324 kor., jałówki od 92 do 300 kor. cielęta od 30 do 76 kor., owce i kozy od 14 do 30 kor.,

Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na miejscową konsumcyę 855 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 147 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego —, na eksport za granicę kraju nierogacizny —.

### Ceny nierogacizny we Wiedniu.

**Wiedeń**, dnia 12 listopada 1912.

Na dzisiejszy targ spędzono ogółem 17.243 sztuk; z tego 8.178 szt. mięsnych, w tem 6.275 szt. galicyjskich, 9.245 szt. tłust. Przez organizacye rolnicze 808 sztuk, a to: Galicyjska Spółka zbytu bydła i trzody chl. 574 szt., organizacye ruskie 214 szt., Śląsk —, Austrya niższa 20.

Ceny sztuk galicyjskich: wybrakowane od 80 do 96, (wyj. 72), średnie od 96 do 112, lekkie prima od 114 do 124, (wyjątkowo —), ciężkie od 126 do 130 K. (wyj. — ). Ceny sztuk węgierskich: prima od 136 do 140, średnie od 126 do 138, stare lekkie 112—124. Ceny szt. z Moraw: prima od 120 do 128 (wyj. 130), za 100 kg. żywej wagi.

W porównaniu z tygodniem ubiegłym spędzono ogółem 1884 szt. mniej, młodych mniej o 2529 szt., tucznych o 825 więcej.

Tendencya:

Ceny szt. galicyjskich podniosły się skutkiem zmniejszonego spędu o 2 do 4 hal. na 1 kg., węgierskich spadły o 4 hal.

Do Czech sprzedała Spółka sztuk 40.

### Targ bydła rogatego we Wiedniu.

**Wiedeń**, dnia 11. listopada 1912.

Na dzisiejszy targ spędzono: 4.821 szt. bydła rogatego z tego: wołów tucznych 2811, bydła z pastwiska 294, bydła chudego 1141; według gatunków 2552 wołów, 829 buhajów, 1180 krów, 260 bawołów.

(Przez Organizacye rolnicze dostawiono sztuk 75).

Poza targiem zakupiono w ubiegłym tygodniu 957.

W porównaniu z targiem z ubiegłego tygodnia był dzisiejszy spęd o 65 sztuk mniejszy, a to spędzono o 187 wołów tucznych, o 70 bydła z pastwiska i 192, bydła chudego więcej, zaś według gatunków dostarczono mniej o 294 wołów, zaś 190 buhajów, 27 krów i 83 bawołów więcej.

Według pochodzenia dostawiono z Węgier 3448 szt., z Galicyi 232, z innych krajów austr. 1716 szt.

Ceny: galicyjskie woły średnie 106 do 112, prima od — do —, (wyj. —). Węgierskie woły siwe: liche 90 do 95, średnie 98—102, prima 104—114 (wyj. 124). Węgierskie krase i liche 90—102, średnie 104 do 112, prima 115 do 134, (wyj. 135). Niemieckie woły: liche 92 — 100, średnie 102 do 112, prima 114 do 124 (wyj. 128). Buhaje liche i średnie 84—94, prima 96 do 100, (najniżej 80, najwyżej 112). Krowy liche i średnie 74—96, prima 98 — 106, (wyj. 119). Bawoły: liche i średnie 48—68, prima 70 do 78. Węg. bydło z pastwiska 76 — 96, gal. 80 do 104, bydło chude 40—70 kor. za 100 kg. żywej wagi.

Tendencya: Silny spęd spowodował dalszy spadek ceny wołów o 2 do 5 kor. na 100 kg.

Poza Wiedeń sprzedano 746 sztuk, niesprzedanych 76 sztuk.

# Galicyjska Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej

**z ograniczoną odpowiedzialnością**

**we Lwowie, ulica Kraszewskiego l. 7 (w parterze).**

**Nr. telefonu 1530. — Adres dla telegramów: „Pecus“ Lwów.**

**1) Przeprowadza sprzedaż bydła rogatego i nierogacizny na głównych targach krajowych i pozakrajowych, licząc tytułem prowizyi po 3 korony od bydła rogatego i po 1 kor. od sztuki nierogacizny.**

**2) Udziela producentom taniego kredytu na zakupno bydła w rachunku bieżącym, licząc po 1½ procent ponad stopę eskontową Banku austro-węgierskiego z dołu.**

**3) Finansuje Społki włościańskie, zajmujące się organizacyą zbytu bydła i nierogacizny.**

**4) Przeprowadza wszelkie transakcye, wchodzące w zakres hodowli bydła.**

## Wszelkie przesyłki

bydła rogatego i nierogacizny, przeznaczone na **targ wiedeński,** należy adresować:

Landwirtschaftliche Viehverwertungsstelle
Wien III. St. Marx.

**Fracht czerwony** (Eilgutem). — Galicyjską Spółkę zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie („Pecus“) podpisać należy jako nadawcę towaru i obok umieścić nazwisko wysyłającego.

Wschodnia Galicya aż do **Jarosławia** ładuje bydło rogate najpóźniej do środy. Nierogaciznę najpóźniej we czwartek. — Natomiast cała zachodnia Galicya od Jarosławia na zachód ładuje o dzień później.

O dokonanej wysyłce należy telegraficznie zawiadomić Biuro wiedeńskie: „Viehverwertung — Wien“ i „Spółkę zbytu bydła we Lwowie“ pod adresem: „Pecus“ Lwów.

## Zakupno wołów!

**W połowie przyszłego miesiąca**

Galicyjska Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej

przystępuje do zakupna wołów na opas w Galicyi, Bukowinie i Węgrzech. — O łaskawe wczesne zgłoszenia uprasza się.

Galicyjska Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej
Lwów, ul. Kraszewskiego 7.

## Wszelkie przesyłki

bydła rogatego i nierogacizny, idące na sprzedaż **do Lwowa** należy adresować:

Galicyjska Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej
Lwów-Podzamcze, Rzeźnia.

Bydło, przeznaczone na lwowski targ **środowy**, należy ładować w **poniedziałek** rano -- zaś bydło, przeznaczone na targ **piątkowy**, należy ładować w **środę** rano.

Wydawca: Gal. Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK LEDÓCHOWSKI.
Z Drukarni Polskiej we Lwowie, Chorążczyzna 31.